

Bauskas muzejs – sociālās iekļaušanas un kultūras identitātes centrs

Jolanta Kalinka
Ieva Bronko - Pastore

Izaicinājumi

Bauskas muzejs glabā arheoloģiskas, etnogrāfiskas, vēsturiskas un mākslas liecības par Bauskas novada vēsturi, kas ir nozīmīgas ne tikai novadā, bet arī reģiona un Latvijas mērogā, tomēr ekspozīcijas neatbilst muzeju praksei un dažādu mērķa grupu vajadzībām.

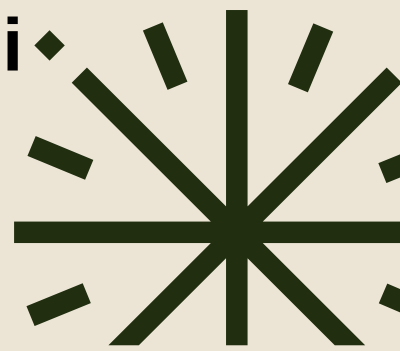
Mūsdienu prasības muzeju ekspozīcijām un pieejamībai pieprasa pilnīgu fokusa maiņu. Īpaši aktuāls ir jautājums par gimeņu ar bērniem, jauniešu, senioru un cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem iespējām pilnvērtīgi iesaistīties muzeja piedāvājumā.

Ekspozīcijas ir vairāk kā divdesmit gadus vecas, estētiski novecojuši, bez interaktīviem elementiem un nepiemērotas bērnu uztverei.

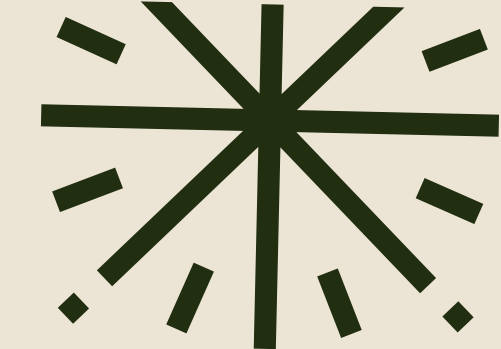
Muzeja infrastruktūra šobrīd nav pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem, savukārt digitālo risinājumu muzejā tikpat kā nav, tāpat ieroberžota ir informācijas, sensorā un sociālā pieejamība.

Pārveidojot muzeja pagalmu, tas varētu kļūt par nozīmīgu vietējās sabiedrības tikšanās, izstāžu un pasākumu telpu.

Lai muzejs saglabātu konkurētspēju, piesaistītu jaunus apmeklētājus un pildītu izglītojošo, kultūras un sociālās integrācijas funkciju, šīs problēmas ir jārisina, citādi muzejs zaudē būtisku auditorijas daļu un mazina savu nozīmi reģiona kultūras dzīvē.

Vajadzības un priekšlikumi

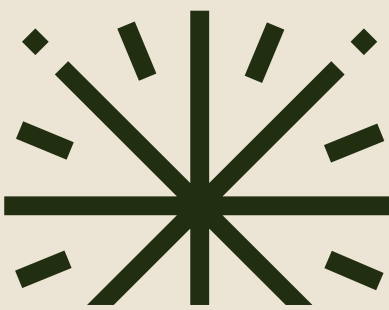

- **Jauna pieejama ieeja muzejā** – izveidot jaunu ieejas mezglu ar divu pieturu liftu, ieejas halli, biļešu kasi un garderobi.
- **Vides pieejamības uzlabošana ēkā** – nodrošināt ērtu pārvietošanos starp muzeja telpām, likvidēt grīdas līmeņu starpības un pielāgot durvju un ailu platumus.
- **Sanitāro telpu izbūve un pielāgošana** – izveidot apmeklētājiem paredzētus sanitāros mezglus, tostarp telpas cilvēkiem ar kustību traucējumiem un higiēnas telpu.
- **Jaunas ekspozīcijas telpas izveide** – pārplānot un apvienot telpas, izveidojot plašāku ekspozīciju telpu ar atbilstošu apgaismojumu.
- **Muzeja ēkas tehniskā sakārtošana** – risināt jumta, pagraba konstrukciju, pamatu aizsardzības un ugunsdrošības jautājumus.
- **Pagalma pārbūve un labiekārtošana** – aptuveni 500 m² teritoriju pārveidot no personāla autostāvvietas par drošu, pieejamu un daudzfunkcionālu publisko ārtelpu.
- **Pieejami pārvietošanās risinājumi** – saglabājot vēsturisko laukakmens bruģi, izveidot ērtus pārvietošanās celiņus ar minimālām līmeņu starpībām, kā arī nodrošināt drenāžu un lietussūdens novadīšanu.

Vajadzības un priekšlikumi

- **Iekšpagalma apzaļumošana un vēsturiskās vides saglabāšana** – veidot estētiskus apstādījumus, izmantojot Bauskas vecpilsētas raksturam atbilstošus augus un elementus.
- **Daudzfunkcionāla ārtelpa sabiedrībai** – nodrošināt iespēju rīkot brīvdabas izstādes, tirdziņus, kopienas pasākumus, lietu apmaiņas dienas un sezonālas aktivitātes.
- **Ārtelpas tehniskais nodrošinājums** – ierīkot elektrības un datu pieslēgumus, regulējamu un energoefektīvu apgaismojumu, kā arī mobilus stendus, podestus un mēbeles.
- **Drošība un pārvaldība** – izveidot slēdzamu piekļuvi pagalmam no ielas puses (paceļami stabiņi/ bolardi), paredzēt drošības risinājumus un infrastruktūru, ko iespējams elastīgi pielāgot dažādiem pasākumiem.
- **Kultūras piedāvājuma īstenošana**, kas veicina dialogu ar sociāli mazaizsargātām sabiedrības grupām.

Vēlamais rezultāts: pieejama un mūsdienīga muzeja ēka ar funkcionālu, drošu un sabiedrībai atvērtu pagalmu, kas piemērots gan muzeja apmeklējumam, gan daudzveidīgām kopienas aktivitātēm.

Projekta mērķis

Projekta mērķis ir Bauskas muzeja lomas palielināšana kultūras un ekonomiskajā attīstībā, sociālajā iekļaušanā un sociālajās inovācijās.

Projektā paredzētās darbības

- Bauskas muzeja ēkas pārbūve un pieguļošās ārtelpas labiekārtošana vides pieejamības nodrošināšanai;
- uz sociālo iekļaušanu orientēta un mērķa grupas vajadzībās balstīta jaunu kultūras piedāvājuma veidošana un esošo pakalpojumu pilnveidošana, nodrošinot vides un informācijas pieejamību plašai mērķauditorijai.

Projekta budžets

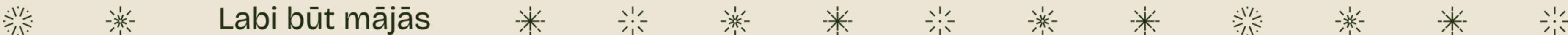
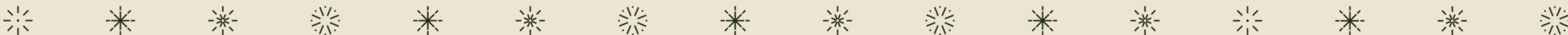
- Projekta budžets: 1 450 202,13 EUR
- Eiropas reģionālā attīstības fonda finansējums 850 000,00 EUR,
- Bauskas novada pašvaldības finansējums 600 202,13 EUR.

Bauskas muzeja misija un vīzija

Misija ir vākt, saglabāt un pētīt Bauskas pilsētas un novada kultūras un vēstures liecības, padarot tās pieejamas ikvienam. Muzejs, izmantojot mūsdienīgas un iekļaujošas pieejas, veicina sabiedrības izpratni, kopienas identitāti un piederības sajūtu, kā arī ar kultūras starpniecību stiprina sociālo iekļaušanu, dialogu un ilgtspējīgu attīstību, sekmē ilgtspējīgu tūrismu un vietējo uzņēmējdarbību.

Vīzija - pēc pieciem gadiem Bauskas muzejs ir mūsdienīga un sabiedrībai atvērta kultūrvieta, kurš ar inovatīviem un sociāli iekļaujošiem risinājumiem stiprina kopienas kultūras identitāti un saliedētību, nodrošina kultūras mantojuma pieejamību ikvienam un veicina radošu izaugsmi. Muzejs iekļaujas reģiona attīstības virzīšanā – veicina līdzdalību kultūrā, piesaista tūristus un sniedz pozitīvu ieguldījumu vietējā ekonomikas un sabiedrības attīstībā.

BAUSKAS MUZEJA VĒRTĪBAS

MANTOJUMS. CILVĒKI.
NĀKOTNE.

1. PIEEJAMĪBA UN IEKĻAUŠANA

Kultūra un vēsture ir
atvērta ikvienam, neatkarīgi
no vecuma, sociālā vai
ekonomiskā stāvokļa.

2. KOPIENAS IDENTITĀTE UN SALIEDĒTĪBA

Muzejs stiprina piederības sajūtu
un veicina dialogu starp dažādām
sabiedrības grupām.

3. IZGLĪTĪBA UN IZAUGSME

Muzejs ir mācīšanās, atklājumu
un radošas domas telpa, kas palīdz
cilvēkiem augt un attīstīties.

4. ILGTSPĒJA UN ATBILDĪBA

Muzejs saimnieko ar cieņu
pret mantojumu, vidi un
nākamajām paaudzēm.

5. INOVĀCIJAS UN ATTĪSTĪBA

Tiek izmantoti mūsdienīgi risinājumi,
lai padarītu kultūras piedāvājumu
aizraujošu, aktuālu un ekonomiski
dzīvotspējīgu.

6. SADARBĪBA UN PARTNERĪBA

Muzejs darbojas kopā ar vietējo sabiedrību,
pašvaldību, uzņēmējiem un starptautiskajiem
partneriem, radot sinerģiju kopienas un
reģiona attīstībai.

Pakalpojums jauniešiem: “Nākotnes muzejs jeb kādam jābūt muzejam, lai tā būtu stilīga vieta”

Tiks izveidots līdzdalībā balstīts aktivitāšu cikls jauniešiem (13–19 gadi), kura mērķis ir iesaistīt jauniešus muzeja satura veidošanā un padarīt topošo ekspozīciju viņiem saistošu. Jaunieši piedalīsies radošās darbnīcās, diskusijās un ideju laboratorijās, kur:

- analizēs muzeju pieredzi,
- formulēs savas vajadzības,
- izstrādās priekšlikumus ekspozīcijas pilnveidei,
- testēs interaktīvos risinājumus.

Šī pieeja balstās pētījumos, kas parāda, ka jauniešu iesaiste un interaktivitāte ir galvenie faktori muzeja pievilcības palielināšanā. Vienlaikus muzeja darbinieki apgūs inovatīvas neformālās izglītības metodes darbam ar jauniešu auditoriju, kuras varēs izmantot turpmākajā darbībā.

Jauniešu līdzdalība muzeja satura radīšanā. Ģenerēts ar Google Gemini, 2026.

Pakalpojums bērniem – "Rotaļa kā saruna"

Tiks īstenots izglītojošu nodarbību cikls bērniem (7–12 gadi), izmantojot rotaļu, leļļu teātri un radošas metodes kā instrumentu sarežģītu tēmu izpratnei. Sadarbībā ar NVO un vietējo amatierteātra kolektīvu bērni, izmantojot papīralelles, pirkstiņlelles un rotaļlietas:

- izspēlēs dažādas dzīves situācijas,
- mācīsies atpazīt apdraudējumus (vardarbība, mobings, robežu pārkāpumi),
- apgūs rīcības modeļus un palīdzības meklēšanas prasmes.

Metode balstās interpretācijas pieejā, kur rotaļa kalpo kā drošs veids sensitīvu jautājumu apspriešanai, veicinot bērnu emocionālo izpratni un pašapziņu.

Rotaļa kā saruna. Ģenerēts ar Google Gemini, 2026.

Pakalpojums ģimenēm ar bērniem un senioriem – "Rotaļa vieno paaudzes"

Tiks izveidota starppaaudžu līdzdalības programma, kas veicina kopīgu mācīšanos, dialogu un pieredzes apmaiņu starp bērniem, vecākiem un senioriem.

Programma balstās mūžizglītības pieejā, uzsverot, ka ģimenes muzejā darbojas kā vienota mācīšanās grupa, kur:

- zināšanas tiek apgūtas caur sarunu un sadarbību,
- būtiska ir emocionālā pieredze un kopīga darbošanās,
- tiek stiprinātas saiknes starp paaudzēm.

Aktivitātes ietvers:

- kopīgas radošās darbnīcas,
- stāstu vakarus un atmiņu apmaiņu,
- tematiskas ģimeņu dienas,
- digitālo prasmju darbnīcas senioriem kopā ar bērniem.

Rotaļa vieno paaudzes. Ģenerēts ar Google Gemini, 2026.

Interaktīva rotaļlietu ekspozīcija - “Rotaļlietu brīnumzeme”

Tiks izveidota izglītojoša, radoša, interaktīva un mūsdienīga ekspozīcija, kurā apvienota vēsture, tehnoloģijas, vizualizācijas un radošums.

Ekspozīcija būs bērniem draudzīga, taču vienlaikus dos iespēju kopā pavadīt laiku vairākām paaudzēm. Seniori varēs iesaistīties caur atmiņu un pieredzes stāstīšanu, bet cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem – izmantot pielāgotas programmas un pieejamu vidi.

Interaktīva rotaļlietu ekspozīcija. Ģenerēts ar Google Gemini, 2026.

Mobilā laikmetīgās mākslas izstāde “Nopietni par mākslu: mokas, šaubas un iedvesma”

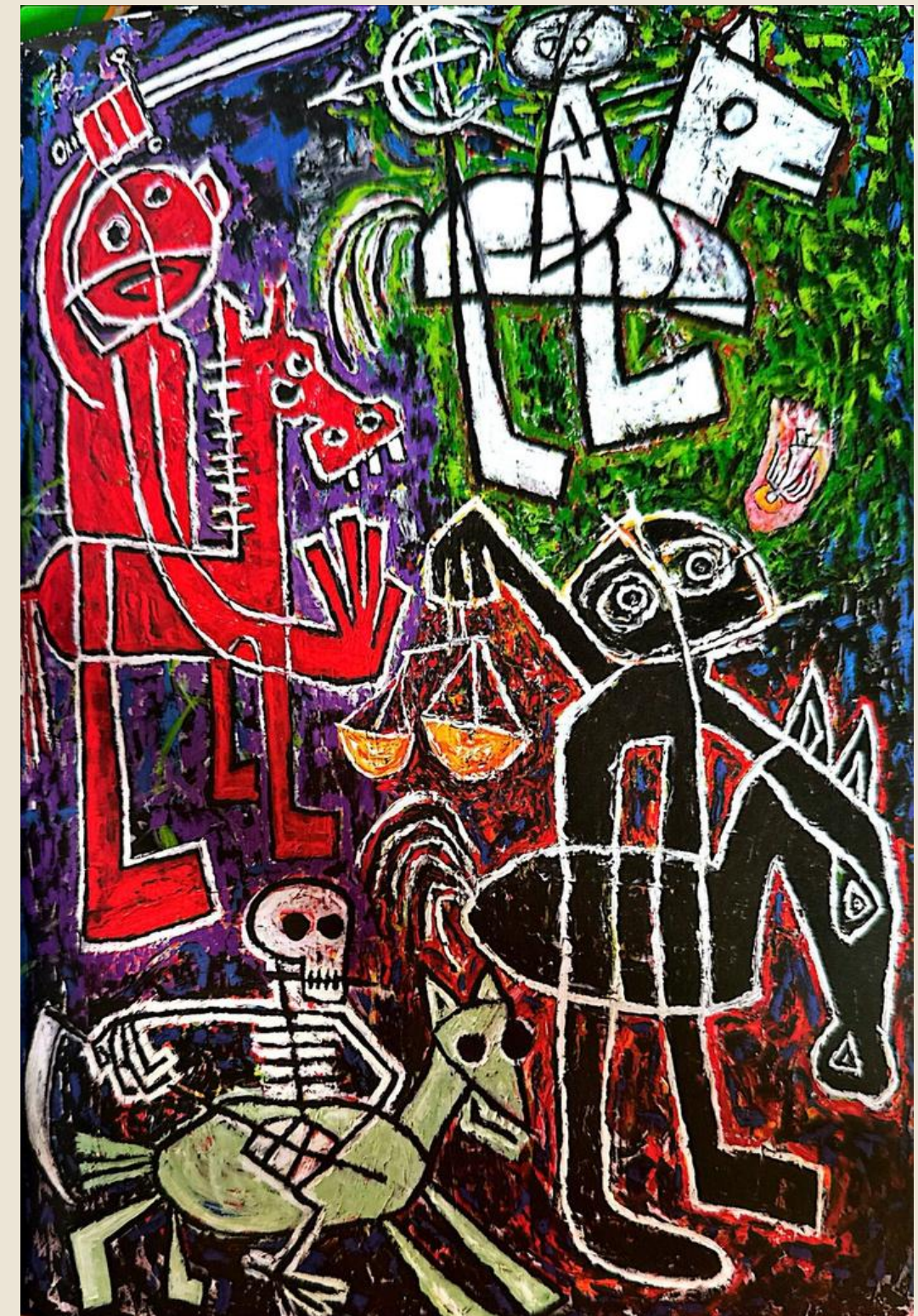
Tiks izveidota mobilā laikmetīgās mākslas izstāde, kas papildina muzeja piedāvājumu un veicina sabiedrības izpratni par laikmetīgo mākslu.

Izstāde atklāj četru mākslinieku radošo procesu – no idejas līdz mākslas darbam, akcentējot:

- radošās šaubas un izaicinājumus,
- emocionālo darbu,
- attiecības ar sabiedrību.

Izstāde tiks eksponēta ne tikai Bauskā, bet arī citās pilsētās, tādējādi:

- nodrošinot kultūras pieejamību reģionos,
- veicinot dialogu par sabiedrībā aktuālām tēmām,
- mazinot stereotipus par laikmetīgo mākslu.

Dmitrijs Lavrentjevs. Apokalipses jātneki. 2023

*Projekts iezīmē nozīmīgu jaunu posmu muzeja
attīstībā – turpmākajos gados muzejs kļūs ne
tikai par Bauskas novada vēstures un kultūras
mantojuma glabātāju, bet arī par atvērtu un
iekļaujošu vietu, kur tikties, mācīties un
sadarboties ikvienam.*

Labi būt mājās

Paldies!

Labi būt mājās